

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.5028.2023

Kraków, 7 KWI. 2023

**Pani
Małgorzata Jantos
Radna Miasta Krakowa**

Małgorzata Jantos *Pani* *Radna!*

Odpowiadając na Pani interpelację w sprawie wspierania instytucji kultury i organizacji uwzględniających aspekt ekologiczny, przekazaną przez Pana Rafała Komarewicza, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 6 kwietnia 2023 r., uprzejmie informuję.

Od 2019 r. miejskie instytucje kultury włączyły się do akcji zapoczątkowanej przez Radę Miasta Krakowa pn. „Kraków bez plastiku”. W wyniku tej akcji w instytucjach kultury zostało wyeliminowane nadmierne zużycie jednorazowych naczyń, sztućców i słomek oraz stosuje się papier makulaturowy do drukarek.

Miasto sukcesywnie zapewnia środki na wkłady własne do zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych na termomodernizację budynków instytucji kultury. Wśród dotychczas przeprowadzonych dużych inwestycji najbardziej spektakularne to: modernizacje obiektów Muzeum Fotografii w Krakowie (przy ul. Józefitów 16 i ul. Rakowickiej 22a), Teatru KTO, budynku dawnej Stolarsni Teatru Ludowego, Domu Utopii Łaźni Nowej. Każda prowadzona lub ukończona inwestycja miejskiej instytucji kultury uwzględnia aspekt ekologiczny – tzn. takie projektowanie i użycie materiałów, by ograniczyć straty ciepła i konieczność dogrzewania budynków zimą. Instytucje w miarę posiadanych środków przeprowadzają także audyty energetyczne i występują o środki z programów wspierających termomodernizację.

Od jesieni 2022 r. wspólnie z innymi organizatorami festiwali w Krakowie Krakowskie Biuro Festiwalowe pracuje nad ideą zintegrowanych festiwali w ramach zainicjowanego przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury i Pełnomocniczkę Prezydenta Miasta Krakowa ds. Edukacji Klimatycznej projektu „Festiwale dla Klimatu”. Dotychczasowe prace grupy pozwoliły na wstępne zmapowanie dobrych praktyk, którymi KBF chce się dzielić oraz potrzeb poszczególnych organizatorów w zakresie zrównoważonego rozwoju. Zebrane dobre praktyki pojawią się w formie manuala, który będzie formą otwartego katalogu, gotowego na przyjęcie kolejnych sprawdzonych rozwiązań. Festiwale, których KBF jest głównym organizatorem, poruszają temat zmian klimatycznych (np. Conrad Festiwal 2021, Sacrum Profanum 2022, Bomba Megabitowa 2022) wierząc, że kultura jest przestrzenią do rozmowy

o ekologii, do debaty o koniecznych do podjęcia działaniach, obszarem, w ramach którego można podnosić kompetencje i świadomość widzów oraz organizatorów kultury.

Wśród podejmowanych dotychczas działań warto wspomnieć o:

- szkoleniach dla pracowników dotyczących zmian klimatycznych (prezentacja najnowszych raportów, statystyk, wytycznych) – druga połowa 2021 r., prowadzenie Pani Ewa Całus, aktualnie Pełnomocniczka PMK ds. edukacji klimatycznej,
- realizacji wydarzeń skupionych tematycznie wokół tematu ekologii, np. Wianki na Wesolej w 2022 r. – wydarzenie plenerowe składające się z cyklu warsztatów o tematyce ekologicznej, skierowane głównie do rodzin z dziećmi,
- realizacji pasm wydarzeń towarzyszących przy głównych festiwalach, których motywem przewodnim jest ekologia – głównie warsztaty, spotkania,
- upcyklingu materiałów brandingowych,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze ekologii, np. Fundacja Aeris Futuro,
- wprowadzeniu zapisów do postępowań przetargowych (OPZ – opis przedmiotu zamówienia) z obszaru cateringu, wskazujących konieczność stosowania zastawy wielorazowego użytku, uniemożliwiających wykorzystanie naczyń i sztuczków z plastiku (zgodnie z uchwałą nr XIII/233/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przeprowadzenia akcji „Kraków bez plastiku”),
- ograniczaniu ilości transferów i zachęcanie gości do korzystania z transportu zbiorowego,
- systematycznym zmniejszaniu liczby artystów zagranicznych na rzecz ich dłuższego i większego zaangażowania w wydarzenie, np. poprzez udział w więcej niż jednym koncercie/wydarzeniu, współpracę z lokalnymi artystami, projekty partycypacyjne i edukacyjne (to sprawia, że inwestuje się w relacje artystów z publicznością/środowiskiem lokalnym, ale także zmniejsza liczbę zapewnianych lotów i transportów),
- segregacji odpadów (w tym na backstage),
- promocji wody kranowianki – na konferencjach prasowych wyłącznie woda w szklanych naczyniach i karafkach,
- ograniczeniu materiałów drukowanych towarzyszących wydarzeniom – przejście na publikacje dostępne w formie elektronicznej,
- ograniczeniu druku zaproszeń, wyeliminowaniu papierowych biletów na rzecz biletów elektronicznych,
- promocji ekologicznych środków transportu przy dojeździe na wydarzenia oraz wśród pracowników w codziennym funkcjonowaniu KBF (akcja „Rowerem do pracy”),
- promocji zachowań dających drugie życie przedmiotom i sprzętom (akcja „Drugie Życie Książki”, wymiany ubrań, zabawek i książek),
- działaniach wewnętrznych – grupa na facebooku „KBF się dzieli” – promująca postawę „nie wyrzucaj, wykorzystaj”,
- współpracy z Panem Konradem Klepackim – ekspertem z obszaru przeciwdziałania zmianom klimatycznym – czerwiec 2022 r. szkolenie i opracowanie pod okiem eksperta kalkulatora do badania śladu węglowego wydarzeń KBF.

Krakowskie Biuro Festiwalowe wykonało próbnie badanie śladu węglowego Festiwalu Bomba Megabitowa. Wyniki posłużą do dalszej analizy działań, które ułatwią dalsze dążenie do neutralizacji tego śladu, a wcześniej jego ograniczania.

Działania realizowane przez Krakow Film Commission, działającej w ramach KBF:

- mapowanie problemów w kwestii zrównoważonej produkcji filmowej, udział w grupach i organizacjach na poziomie krajowym i międzynarodowym poświęconym temu zagadnieniu, współtworzenie pierwszej takiej platformy w Polsce „Film Dla Klimatu”,
- w formularzu funduszu filmowego dodatkowa część do uzupełnienia dla producentów, aby sprawdzić, jakie rozwiązania już wprowadzają i jak można im pomóc,
- propagowanie zrównoważonych rozwiązań w przewodniku po zrównoważonej produkcji filmowej, przygotowanym przez grupę „Film Dla Klimatu” (https://kipa.pl/wp-content/uploads/2022/04/GreenFilmTourism_Zielony_przewodnik_dla_bran%C5%BCy_audiowizualnej.pdf),
- współtworzenie „Green Film Day” podczas warsztatów „Film Spring Open” w Krakowie,
- panele/dyskusje, w których biorą udział goście z zagranicy odbywają się hybrydowo (prowadzący na miejscu, goście online), to samo dotyczy spotkań komisji/organizacji,
- zrezygnowanie z corocznych produkcji nowych rollupów na nowe wydarzenia, zamiast tego korzystanie z ekranów, które są na wyposażeniu,
- w ramach MRPO Filmowej Małopolski przygotowanie gadżetów promocyjnych, do wielokrotnego wykorzystania na planie filmowym (sztuce, bidony, kubki termiczne).

Ponadto warto podkreślić, że większość miejskich instytucji kultury prowadzi własne działania poświęcone edukacji ekologicznej, albo wprowadza aspekty proekologiczne do prowadzonych działań kulturalnych, artystycznych i edukacyjnych. Można stwierdzić, że to raczej instytucje wprowadzając nowe tematy i zagadnienia do proponowanej przez siebie oferty są motorem oddolnym zmian.

Urząd Miasta Krakowa śledzi aktualne rozwiązania dotyczące zrównoważonego rozwoju, a co więcej, Miasto Kraków bierze udział w ogólnoeuropejskiej debacie na temat zrównoważonych imprez kulturalnych, w tym festiwali jako narzędzi zrównoważonego rozwoju (następne tego typu spotkanie odbędzie się pod koniec kwietnia w Gironie w gronie m.in. Miast sygnatariuszy EFFE Seal, wśród których Kraków należy do komitetu sterującego). W Gironie odbędzie się sesja Festivals & Sustainability: How to translate the SDGs and environmental care in day to day activities.

Na poziomie lokalnym Urząd Miasta Krakowa inicjuje wydarzenia takie jak wspomniane powyżej „Festiwale dla klimatu” koordynowane przez KBF. Ta inicjatywa była pokłosiem sygnowania przez Kraków porozumienia EFFE Seal i ma na celu uruchomienie oraz wspieranie kolektywnego działania krakowskiego sektora festiwalowego w celu wprowadzenia rozwiązań sprzyjających:

- zrównoważonemu rozwojowi (w tym wspólnej odpowiedzi krakowskich festiwali na zmiany klimatu),
- społecznej integracji i włączenia społecznego w kontekście obecnego i przyszłych kryzysów migracyjnych,
- równości społecznej – w kontekście praw mniejszości, równości płci, polityki równościowej Miasta.

Powyższe punkty mają być zbieżne z aktualizacją „Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” oraz stać się uwierzytelnieniem założeń i zobowiązań Krakowa jako sygnatariusza pieczęci EFFE Seal dla miast i regionów festiwalowych poruszających się w istotnym polu wartości wypracowanych przez Steering Committee Europejskiego Stowarzyszenia Festiwalu (EFA).

Strategie podobnego typu, skoncentrowane na tych społecznych wyzwaniach zostały stworzone przez miasta irlandzkie, fińskie, norweskie, a wśród partnerów Krakowa przez miasto Edynburg oraz Montreal.

W zakresie dofinansowywania imprez kulturalnych organizowanych przez organizacje pozarządowe, Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamieszcza od roku 2021 w ogłaszanych przez siebie otwartych konkursach ofert na wsparcie działalności w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zapisy odnoszące się do kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym przywołujące uchwałę nr XIII/233/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przeprowadzenia akcji „Kraków bez plastiku”. Od 27 września 2022 r. zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa nr 2687/2022 został zmodyfikowany obowiązujący w całej Gminie Miejskiej Kraków regulamin przeprowadzania otwartych konkursów ofert i od tego czasu w każdym ogłoszeniu tego typu w sekcji „warunki realizacji zadania publicznego” znajduje się zapis następującej treści: *W celu ochrony środowiska naturalnego przed negatywnymi skutkami użycia przedmiotów jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych Zleceniobiorca zobowiązuje się do podjęcia wszelkich możliwych, prawnie dopuszczalnych, działań w celu eliminacji z użycia przy wykonywaniu zadania pojemników, naczyń oraz kubków plastikowych i zastąpienie ich w miarę możliwości opakowaniami wielokrotnego użytku ze szkła lub metalu, zgodnie z zapisami uchwały nr XIII/233/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przeprowadzenia akcji „Kraków bez plastiku”.* Można zatem stwierdzić, że w zakresie wsparcia NGO Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK był inicjatorem proekologicznej zmiany. Natomiast rozwiązania proekologiczne w ramach dotowanych zadań nie są działaniem fakultatywnym, za które można otrzymać dodatkowe punkty, ale obowiązkowym warunkiem realizacji zadania, które należy opisać w składanej do konkursu ofercie, zrealizować, a następnie opisać w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego.

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego wykorzystywał też inne zapisy mające na celu ograniczenia lotów i śladu węglowego. W przypadku konkursów, w których spodziewani są goście zagraniczni, zachęca się do zapraszania gości z Europy środkowej *Zapraszani artyści i uczestnicy powinni pochodzić przede wszystkim z obszaru Europy środkowo-wschodniej w celu ograniczenia podróży samolotowych i śladu węglowego, pozostałym uczestnikom należy zapewnić równoważny udział w przestrzeni Internetu czy nawiązujące wprost do Agendy 2030, m.in.: Cel 11: Tworzyć bezpieczne, zrównoważone, odporne na skutki klęsk żywiołowych miasta i osiedla ludzkie, Cel 4: Zapewnić równy dostęp do edukacji, Cel 16: Promować pokojowe, inkluzywne, zrównoważone modele rozwoju społecznego, Cel. 8: Promować zrównoważony model wzrostu gospodarczego i wynikają z Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030, priorytet I Wzmacnianie ekosystemu kultury w mieście I.4 Utrzymanie atrakcyjności oferty kulturalnej w mieście przy nieustającym doskonaleniu jej jakości, I.5.3 Promocja materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Krakowa - źródło: konkurs Krakowskie Festiwale 2021.*

W roku 2021 festiwal Etiuda&Anima przeprowadził panel dotyczący organizacji zielonych festiwali, w którym oprócz ekspertów i przedstawicieli festiwali z innych miast wzięt też udział Pan Grzegorz Dukielski z „Green Film Festiwalu”, który omówił całą paletę proekologicznych rozwiązań dotyczących organizacji zielonych festiwali, które wtedy były unikalne a teraz są stosowane coraz szerzej, takich jak: całkowita rezygnacja z jednorazowych naczyń (system kaucyjny za szklanki skierowany do uczestników), goście zapraszani są nie na jeden event, ale zachęceni są do przyjazdu z rodziną na wakacje w Krakowie oraz goście festiwalowi zachęceni są do dojazdu koleją i poruszania się pojazdami MPK po mieście (wykupione bilety).

Lanus wymy erant

z up. PREZYDENTA MIASTA

Andrzej Kulig
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3. Biuletyn Informacji Publicznej
4. aa

